

NOVICE

kmetijskih, obertnijskih in narodskih reči.

Izhajajo vsake sredo in saboto. Veljajo za celo leto po pošti 4 fl., sicer 3 fl.; za pol leta 2 fl. po pošti, sicer 1 fl. 30 kr.

Tečaj XII. V Ljubljani v saboto 24. junia 1854.

List 50.

Nadvojvoda Janez.

Spominek ob 73. godu njegovem.

Danes praznuje svoj 73. god svitli nadvojvoda Janez, starašina naše cesarske rodovine, vnuk cesarice Marije Terezije in sin nadvojvoda Leopolda toškanskega, pozneje cesarja austrijskega pod naslovom Leopolda II.

Naš namen ne more biti tu popisati življenja presvitlega princa, katerega priljudno serce, bistra glava, obilne skušnje in mnogoverstne koristne naprave slujejo po celem svetu, — le čertico iz življenja njegovega hočemo danes na sv. Janeza Kerstnika dan tudi v „Novice“ zapisati, ki jo je „Oest. Bürgerblatt“ zapisal na rojstni dan njegov (20. januarja) v svoje liste. Ta čertica je odlomek iz nekega pisma, ki ga je svitli nadvojvoda letos iz Gradca 4. januarja pisal nekemu „staremu znancu“. Takole se glasi:

„Kar pa mene zadeva, živim tukaj prav mirno; berem, pišem itd. Ker nobenega posebnega opravka nimam, sem si sam nekaj opraviti dal: začel sem namreč vse svoje pisarije od prve mladosti noter do današnjega časa v red devati, da bojo služile kot doklade tistemu popisu, ki bo zapopadel vse, kar sem doživel svoje žive dni na svetu. Tako živim v preteklih časih, in sledim njih pot do današnjih. Zdavnej pozabljene prigodbe mi spet nahajajo na misel, in tako se mi priložnost ponuja, marsikteremu zasluženemu možu, čigar ime se je že skor pozabilo, pravico skazati in mu dati kar mu gré. Ako bi mi pisanje tako ročno bilo, kakor je našemu izverstnemu fzm. Schönhals-u, bi utegnilo delo to prav mikavno biti; tako pa bo le v red spravljeno in z mojimi mislimi razjasnjeno blago, iz katerega bi se morebiti kdaj kaj narediti znalo, — na vsako vižo bo delo to koristna zapaščina mojemu sinu, iz ktere bo za svoje življenje marsikak nauk in marsikako svarilo posnemati zamogel, kako naj se véde in ravna, da se bo obvaroval marsikake sitnosti na svetu“.

Kak žlahen duh in kaka ponižnost veje v teh versticah visokega moža, kateremu dobra vest pravi, da je skozi pol stoletja se pošteno poganjal le za dobro. Dokaj in marsikaj je doživel visoki gospod, katerega milo serce je še vseskoz mlado, glava bistra kakor nekdanj, in truplo krepko in gibčno, da v teh letih se malikdo ž njim meriti zamore!

Lepe dela, ustanovljene o cvetu miru, je do gnala neupokojljiva delavnost njegova. So sledeče: naprava slavnega Ivanišča (Joaneuma) v Gradcu, začeto v letu 1811, — osnova c. k. kmetijske družbe štajarske leta 1819, in sprijem varstva mnogih družih kmetijskih družb, krajske, koroške itd., — osnova vzajemne asekuracije zoper škodo ognja, ki obsega štajarsko, krajsko in koroško deželo, v letu 1828, — štajarske hranilnice v letu 1832, — rudarnice v

Vorderbergu 1835, sedaj v Leobnu, — obertnijske družbe za štajarsko, Krajsko in Koroško v letu 1838, za gornjo Austrijo v letu 1841, — osnova zgodovinske in zemljoznanske družbe itd. itd. Vse te naprave so častne priče, kako se je slavní princ vedno prizadeval za blagor občinstva, in koliko ovér je mogel premagati, ki se zoperstavljajo vsakemu, ki se trudi za osnovo in ohranjenje občnkoristnih naprav.

Bojišče kakor življenje na planinah je uterdilo život blagega gospoda in mu ohranilo tisto izversto bistroumnost, s katero razsojuje naj težje reči kakor da bi bile naj ložeje. Taka sreča je pač posebna milost božja, katero mu iz serca privošimo. Da bi pač slavní gospod, katerega je nekdanj profesor Schneller kaj dobro imenoval „človeškega kneza“ in „knežkega človeka“ še mnogo mnogo let vžival obilen blagoslov božji!

(Oest. Bürg. Blatt.)

Od zložbe (arondiranja) zemljiš.

(Dalje.)

Dolžnosti vsakega deležnika zemljišne zložbe naj so:

1. Plačila od svojega poprejšnjega zemljišča ima tako dolgo odrajtovati, dokler ne prejme novega deleža, ki je po zložbi za-nj odločen bil.

2. Od dolgov, ki so v gruntne bukve vpisani, mora činž odrajtovati.

3. K soseskinim (občinskim) davšinam ima pripomoči po svojem poprejšnjem posestvu, dokler ni nastopil novega zemljišča.

4. Pri soseskinih napravah se ima sicer vdeležiti, kolikor plačila v dnarji ali dela na-nj pride.

5. Kadar je enkrat zložba določena, ne sme od tistega časa, ko je to izgovorjeno bilo, noter do prepisa novega zemljišča na njegovo ime, novega dolga delati na poprejšnje zemljišče, katero po zložbi pride na novega gospodarja.

6. Gosposke (oblastnije), ktere naj pripomorejo k dognanju zemljišne izložbe, naj bojo v 3 stopnjah: prve opravila naj spadajo v oblast cesarskih okrajnih gospodsk (Bezirksamt); pritožbe zoper razsodbe okrajnih gospodsk naj se izročujejo deželnemu poglavarstvu, in pritožbe zoper razsodbo deželnega poglavarstva ministrstvu notrajnih oprav.

7. Pot pa, po kateri naj se zložba opravlja, naj je tale: Kdor zložbo zemljišča želi (naj je le kak posestnik sam, ali naj je tista večina ($\frac{2}{3}$), od ktere smo rekli, da ima pravico zložbo terjati), položi pisano prošnjo na cesarsko okrajno gosposko (Bezirksamt) svojega kraja, pri kateri se vsi potrebni katasterski spisi in zemljišne bukve znajdejo, da se natanko zvé velikost in lastnost zemljišča, kakor pa tudi dolg, ki je morebiti na zemljišče vpisan.

V tem pismu se ima do dobrega vse povedati, kar je gosposki vediti potreba, da se zamore spu-